

НАЦРТ

На основу члана 11 став 3 Правилника о критеријумима и мерилима вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца

Државно веће тужилаца доноси

УПУТСТВО ЗА ТУМАЧЕЊЕ И ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О КРИТЕРИЈУМИМА И МЕРИЛИМА ВРЕДНОВАЊА РАДА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА

Опште одредбе

Глава I

Опште одредбе Правилника о критеријумима и мерилима вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца смештене су у првој глави. Њима су, конкретно члановима од 1 до 12, дефинисани предмет и циљ Правилника, појам вредновања рада, одређена је сврха вредновања рада, орган овлашћен за вредновање рада, критеријуми за вредновање рада, као и начин вредновања рада. Такође, таксативно су побројане оцене вредновања рада, ближе је регулисан период и врсте вредновања рада, а појашњено је да Државно веће тужилаца, као доносилац, има одговорност за примену и надзор над спровођењем Правилника. Чланом 12 разјашњено је значење појмова и израза коришћених у Правилнику.

Чл. 1-3

Приликом израде Правилника Радна група је заузела становиште да је циљ Правилника уређивање објективних и јединствених критеријума, примењивих и упоредивих мерила, као и непристрасног и контроли подложног поступка вредновања рада, који ће допринети унапређењу рада јавнотужилачке организације и професионалних квалитета јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца. Циљ Правилника је, дакле, да се вредновање рада носилаца јавнотужилачке функције врши на основу јасних, објективних и унапред познатих критеријума и мерила, како би се избегла свака пристрасност органа овлашћеног за вредновање, те су прописани критеријуми који су подложни и накнадним проверама и који искључују сваку врсту самовоље и арбитрерности приликом одлучивања о оцени вредновања рада. На овај начин пружена је непосредна заштита јавним тужиоцима и заменицима јавног тужиоца, који се оцењују, будући да су детаљно регулисани критеријуми вредновања рада и њихови степени остварености. У том погледу дата су јасна и прецизна мерила на основу којих се критеријуми одређују, који ће представљати поуздане показатеље приликом утврђивања да ли носиоци јавнотужилачке функције обављају послове који су им поверени ажурно, стручно, успешно и професионално.

Критеријуми за вредновање рада прописани овим Правилником конципирани су тако да се оствареност два од три критеријума (ажурност у поступању и стручност и успешност у раду) утврђује на основу резултата четворомесечних или годишњих извештаја, који се сачињавају на основу евиденција које води писарница јавног тужилаштва, док је за трећи критеријум вредновања рада – професионална посвећеност и сарадња предвиђен јасан и транспарентан поступак. Ово се постиже кроз јасна правила за одређивање појединачне оцене, која је резултат континуираног праћења и

контроле рада носилаца јавнотужилачке функције и може се базирати искључиво на подацима који су евидентирани у листу вредновања у виду похвала, примедби и других забележби и то од стране јавног тужиоца, односно другог лица које је он овластио да може наведене податке унети. Изузетно, по захтеву лица чији је рад вреднован или по сопственој иницијативи јавни тужилац, уколико су постојале техничке грешке, може исправити такве недостатке, али је то могуће учинити и у каснијој фази, односно у евентуалном поступку по приговору.

Овим Правилником уведен је нови концепт вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, који се огледа у томе што се носилац јавнотужилачке функције вреднује на основу резултата рада. Вредновање рада врши се у односу на сваког појединца чији се рад вреднује, критеријуми и мерила су постављени тако да сваки носилац јавнотужилачке функције одговара за свој рад без обзира на величину јавног тужилаштва у ком ради, број задужених предмета, обим послова, врсту и тежину предмета које обрађује, јер се од сваког носиоца јавнотужилачке функције захтева да професионално и на најбољи могући начин врши своју функцију. Аналогно томе, овај Правилник обезбеђује једнакост међу носиоцима јавнотужилачке функције који нису равномерно оптерећени, јер се не може Правилником утицати на број задужених предмета по заменику јавног тужиоца унутар једног јавног тужилаштва и у односу на друга јавна тужилаштва.

Чл. 4.

Орган овлашћен за вредновање рада предвиђен је позитивним прописима – Законом о јавном тужилаштву, из ког разлога је Правилник уподобљен овом закону.

Чл. 5-7

Поступак вредновања рада је транспарентан и заснива се на објективним критеријумима за вредновање рада. Спроводи се тај начин што се за сваки критеријум предвиђен Правилником утврде појединачне оцене, на основу којих се доноси оцена вредновања рада. Критеријуми за вредновање рада заменика јавних тужилаца су ажурност у поступању, стручност и успешност у раду и професионална посвећеност и сарадња и они се оцењују на основу упоредивих мерила, која су детаљно разрађена код сваког критеријума посебно, као и степени остварености тих критеријума. Након добијања појединачних оцена њиховом комбинацијом се одређује оцена вредновања рада (члан 46 Правилника). На исти начин се врши евалуација критеријума за вредновање рада јавних тужилаца - општа способност руковођења јавним тужилаштвом, способност надзора, укупни резултати рада јавног тужилаштва, којим руководи, при чему је предност дата пословима руковођења управом у јавном тужилашту у односу на обраду предмета.

Оцене којима се изражава вредновање рада прописане су Законом о јавном тужилаштву, док се овим Правилником уводе појединачне оцене за сваки од три критеријума по којима се вреднује рад, а које су, као што је већ напоменуто, релевантне за добијање оцене вредновања рада. Појединачне оцене за критеријуме самим тим се разликују од оцена вредновања рада, које су коначне, утврђују се у одлуци о вредновању рада и добијају се након спроведеног целокупног поступка вредновања рада.

Чл. 8.

Чланом 8. Правилника установљена је обавеза јавног тужиоца на упозорење заменика јавног тужиоца или непосредно нижег јавног тужиоца у току трајања периода вредновања рада о постојању могућности да његов рад буде оцењен оценом „не задовољава“. Основ за овакву одредбу је чињеница да јавни тужилац константно прати рад оних носилаца јавнотужилачке функције, које је овлашћен да оцењује и уколико примети да постоји могућност да неко од њих буде оцењен оценом „не задовољава“, прво је дужан да га на то упозори, а затим да му у заједничком раду помогне да отклони пропусте у раду благовремено и на ефикасан начин. Наведено је неопходно пошто је овим Правилником утврђено праћење рада носилаца јавнотужилачке функције кроз оцењивање и вредновање њиховог рада у току целокупног периода вредновања рада, а тиме се у ствари пружа могућност носиоцу јавнотужилачке функције да поправи евентуално уочене недостатке у раду и тај начин делује се превентивно. Упозорење треба да буде израђено у писаној форми са образложењем и предлогом мера за отклањање уочених недостатака у раду.

Чл. 9-10

Период вредновања рада регулисан је Законом о јавном тужилаштву, из ког разлога су одредбе Правилника са њим усклађене, како када је у питању редовно, тако и када је реч о ванредном вредновању рада. Посебно су конкретизоване одредбе Закона о јавном тужилаштву везане за ванредно вредновање рада, с обзиром на чињеницу да су одређени услови под којима се може вршити ванредно вредновање рада, с тим што се начин и поступак ванредног вредновања рада не разликују од редовног вредновања рада. Следствено томе, одредбе Правилника које важе за редовно вредновање рада сходно се примењују и на поступак ванредног вредновања, с тим што је период вредновања краћи и самим тим и евалуација критеријума врши се сразмерно периоду вредновања.

Чл. 11.

Овим чланом регулисана је одговорност за примену и надзор над спровођењем Правилника, те је прво у надлежности јавног тужиоца, који врши вредновање рада, а назор у примени и тумачење потпада у круг послова Државног већа тужилаца, као доносиоца Правилника.

Чл. 12.

Чланом 12. Правилника појашњено је значење израза коришћених у овом Правилнику, што је од изузетне важности за правилно утврђивање степена остварености сваког критеријума и отклањање евентуалних нејасноће у примени Правилника.

Задужен предмет: Појам задуженог предмета дефинисан је Правилником о управи у јавним тужилаштвима, али када је реч о терминологији у овом Правилнику задужен предмет је, поред предмета који је први пут и у току рада додељен носиоцу јавнотужилачке функције према уписнику, односно електронској бази, и онај предмет носиоца јавнотужилачке функције који му је према евиденцији писарнице, односно електронском програму, изнет у рад ради обраде у зависности од фазе кривичног

поступка и који се према евиденцији писарнице, односно електронском програму, налази „код обрађивача“. Дакле, то је сваки предмет који је према евиденцији писарнице, односно електронском програму изнет обрађивачу да би у њему донео тужилачки акт, односно предузео неку процесну радњу (предвиђено тач. 3). Самим тим, не сматра се задуженим предметом онај предмет који је обрађивачу изнет на увид, ради евидентирања термина за одржавање главног претреса и сл, већ само онај предмет у ком је потребно донети донети тужилачки акт, односно одлуку, које су таксативно наведене, или предузети неку процесну радњу (саслушање окривљеног и сл.). Имајући у виду наведено, неће се узимати као задужен предмет онај који је обрађивачу изнет из евиденције на увид, у којима је стигао допис, у који треба само да се изврши увид и сл, односно предмет у ком не треба према Законнику о кривичном поступку, Правилнику о управи у јавним тужилаштвима, уобичајној тужилачкој пракси, односно правилима струке (тачке 3 Правилника) донети тужилачки акт.

Из наведеног јасно произилази да један предмет може више пута у току вредновања рада да се задужи за обраду, међутим то неће бити од битнијег утицаја на ажурност у поступању, премда ће се поново са предметом обрађивач задуживати сваки пут када му је изнет у рад, без обзира колико то пута буде.

Обрађен предмет у примени овог Правилника представља важан сегмент за одређивање степена остварености првог критеријума вредновања рада - ажурности у поступању и самим дефинисањем које одлуке су у смислу овог Правилника „тужилачки акти“, отклања се евентуална заблуда приликом одређивања да ли је носилац јавнотужилачке функције предмет обрадио или није. Обрађен предмет нераскидиво је повезан са појмом „задужен предмет“. Наиме, када се обрађивач у смислу Правилника задужи предметом ради обраду, дужан је да га обради, односно да према закону, Правилнику о управи у јавним тужилаштвима и правилима струке донесе тужилачки акт или предузме процесну радњу (тачка 3). Имајући у виду организацију у јавним тужилаштвима, предмет ће бити заведен као обрађен оног тренутка када је не само експедован од стране обрађивача, него и прегледан од стране јавног тужиоца или лица које је он овластио, и у писарници разведен у смислу евидентирања у уписнику или електронском програму да је обрађивач донео тужилачки акт или предузео процесну радњу. Испрва ствара се забуна како ће се тачан број утврдити када постоји могућност да исти предмет у току вредновања рада више пута буде задужен од стране обрађивача предмета. Наведено се отклања на тај начин што се сваки пут када се предмет изнесе обрађивачу у рад, он задужује предметом, а након његове обраде у смислу Правилника са истим предметом се „раздужује“. У предвиђеном периоду упоређује се број предмета које обрађивач није обрадио са бројем задужених предмета, дакле задуживање и обрада прате ток појединачног предмета и неће бити од значаја за коначан број тј. да ли је обрађивач предмета од задужених предмета у неким донео два или више тужилачких аката, а у неким није ни поступао* нпр. на први поглед изгледа да када је обрађивач задужен са десет предмета и у једном предмету донесе три одлуке, а у девет не поступа има урађена три од десет предмета. Међутим, уколико се примени напред наведено, тај обрађивач неће имати задужених 10 предмета већ 13 предмета и у том случају обрадио је 3 од 13 предмета, што стварно и јесте, зато што се сваки пут поново задужује предметом.

Исту сврху у примени овог Правилника имају и остали изрази чије је значење предвиђено овим чланом, а нарочито који су то тужилачки акти чијим доношењем, прегледом и евидентирањем се предмет сматра обрађеним. Тачком 3 таксативно су наведени тужилачки акти, и класификовани су по врстама јавних тужилаштава. У случају да се због измене закона промени надлежност неког јавног тужилаштва, или у случају да једно јавно тужилаштво донесе неку одлуку која је у Правилнику предвиђена

за друго јавно тужилаштво сматраће се да је и такав предмет обрађен. Наиме, таксативно су и по јавним тужилаштвима поређани тужилачки акти из разлога прегледности и разумљивости, а према фазама поступка, а сваки обрађивач ће донети акт из своје надлежности и такав предмет се сматра урађеним без обзира да ли се налази у групи предвиђеној искључиво за то јавно тужилаштво.

Увођењем и разрадом новог рачунарског програма „Сапо“, чија примена је предвиђена у јавним тужилаштвима у Републици Србији, биће омогућено лакше евидентирање задужених и обрађених предмета, за чије поређење ће се користити искључиво подаци из евиденције писарнице, односно тог програма.

ГЛАВА II-V

У главама II-V Правилника регулисани су критеријуми за вредновање рада заменика јавног тужиоца, као и степен остварености критеријума, што у конкретном случају значи утврђивање појединачне оцене на основу прописаних мерила за сваки критеријум.

Критеријуми за вредновање рада заменика јавног тужиоца су идентични за сва јавна тужилаштва у Републици Србији. Ипак, због специфичности тужилачке организације, као и стварне надлежности сваког јавног тужилаштва, али и прегледности и доследне примене Правилника, друга глава односи се на критеријуме и степен остварености критеријума за вредновање рада заменика јавног тужиоца у основним и вишим јавним тужилаштвима, глава 3. садржи критеријуме за вредновање рада заменика Апелационог јавног тужиоца, глава 4. критеријуме за вредновање рада заменика јавног тужиоца у Тужилаштвима посебне надлежности, а глава 5. Правилника односи се на посебно вредновање рада заменика јавног тужиоца.

ГЛАВА 2.

Чл. 14-15

ПРВИ КРИТЕРИЈУМ: АЖУРНОСТ У ПОСТУПАЊУ

Овај критеријум односи се на ефикасност у поступању заменика јавног тужиоца, односно на подстицање ажурног поступања у предметима који су заменику јавног тужиоца додељени у рад. Реч је о битном сегменту рада заменика јавног тужиоца, којим се неспорно утиче и на дужину трајања кривичног поступка. Оваквим вредновањем неће бити стављен квантитет испред квалитета, односно обрада предмета без квалитетног и стручног образложења, с обзиром на постојања преостала два критеријума вредновања рада.

Наиме, да би се што боље утврдио квалитет рада на предметима конкретног заменика јавног тужиоца, неопходно је да се предмет првенствено обради, јер су само обрађени предмети и подложни анализи. Након примене другог и трећег критеријума, односно након прегледа обрађених предмета може се анализирати рад носиоца јавнотужилачке функције и извршити његово вредновање. Критеријум ажурности у поступању прилагођен је већ постојећем начину рада у јавним тужилаштвима у Републици Србији, односно, заменик јавног тужиоца се свакодневно задужује предметима које треба да обради и у њима донесе одговарајући тужилачки акт. Кроз критеријум ажурности у поступању вреднује се само поступање у предметима, односно

доношење тужилачког акта у сваком од задужених предмета, док се садржина и квалитет тужилачког акта вреднују применом преостала два критеријума.

Критеријум ажурности у поступању изражава се на тај начин што се, обрађивач предмета у периоду вредновања рада задужује предметима које је потребно да обради (значење израза чл. 12 Правилника), а на крају периода вредновања израђује се извештај о броју предмета које је заменик јавног тужиоца задужио за обраду, а није их обрадио, односно, обрадио их је и у њима је донео тужилачки акт. Самим тим, број тужилачких аката приликом утврђивања критеријума ажурности у поступању одређује се у односу на број предмета. Уколико у одређеним предметима заменик јавног тужиоца не донесе тужилачки акт, по протеклу предвиђеног времена, сматраће се да је те предмете задужио у наредном периоду вредновања. На овај начин избегава се непоступање и константно одлагање доношења одлуке у предмету.

Следствено томе, овим Правилником уведени су четворомесечни и једногодишњи извештаји на нивоу јавних тужилаштва у зависности од њихове врсте, помоћу којих ће се континуирано пратити ажурност у поступању заменика јавног тужиоца у предметима, који су му додељени у рад и на тај начин ће се спречити гомилање предмета. Појединачна оцена за ажурност у поступању утврђује се на основу просека резултата четворомесечних, односно једногодишњих извештаја, израђених у периоду вредновања рада. Резултати тих извештаја, који исказују однос броја предмета, које је у току четири месеца, односно једне године заменик јавног тужиоца задужио за обраду и броја предмета у којима је донео тужилачки акт и експедовао најкасније 15. дана од истека извештајног периода, сабирају се на крају периода вредновања, а затим се деле са бројем извештаја који су израђени и добијени просек изражава појединачну оцену за овај критеријум. Степен остварености овог критеријума изражен је у процентима јер је евидентно да постоји неравномеран број задужених предмета у јавним тужилаштвима у Републици Србији. Ипак, неравномеран распоред броја предмета за обраду по јавним тужилаштвима у Републици Србији, не може бити изговор за заменика јавног тужиоца да одређени број предмета не уради и да по њима не поступа, нити може бити отежавајућа околност за заменика јавног тужиоца који због недовољног прилива броја предмета није могао да обради број предмета, као што је могао заменик јавног тужиоца који има много већи прилив предмета (на пример не може се сматрати да је неажуран заменик јавног тужиоца у јавном тужилаштву који је у току године задужио за обраду (значење израза чл. 12 Правилника) сто предмета и све предмете обрадио, а да је од њега ажурнији заменик јавног тужиоца у јавном тужилаштву који је у току периода вредновања задужио за обраду двеста предмета, а обрадио сто педесет). Из тог разлога се сматра да ће се на најправичнији начин изразити степен остварености критеријума у процентима, који представљају однос између задужених предмета и предмета у којима је донет тужилачки акт, односно који је заменик јавног тужиоца обрадио. Евентуалан већи број примљених предмета у рад од стране једног јавног тужилаштва истог ранга у односу на друго јавно тужилаштво, требало би да се решава на други начин (повећањем броја обрађивача предмета у том јавном тужилаштву, бољом прерасподелом предмета и сл.) а не по правилима по којима се вреднује нечији рад, из разлога што сваки заменик јавног тужиоца своју јавнотужилачку функцију мора да врши на најбољи могући начин, без обзира на остале заменике јавног тужиоца и обим посла.

ПРИМЕНА:

Како би се на најлакши начин могао утврдити степен остварености за овај критеријум, неопходно је да се пре почетка примене Правилника са његовим одредбама упознају запослени у писарницама јавних тужилаштва, а како би од почетка примене сваки предмет, који буде изнет за обраду и даље поступање заменику јавног тужиоца

(значење израза чл. 12 Правилника) био евидентиран у уписнику, односно електронском програму, без обзира да ли су неки предмет већ били изношени на обраду или не. Након што сваки предмет заменика јавног тужиоца буде прегледан и експедован, важно је у истом уписнику, односно електронском програму евидентирати сваку промену, јер ће једино тако након истека периодичног извештаја постојати тачна евиденција о броју задужених и броју обрађених предмета (нпр. заменик јавног тужиоца у периоду од четири месеца задужио је 100 предмета за обраду, поступао је и обрадио 90. У наредном периоду задужио је 100 предмета плус 10 из ранијег периода значи укупно 110 и донео је одлуке у 110 предмета).

У члану 12. Правилника предвиђено је када се евидентира да је обрађивач „задужио предмет“ дакле, поред општег значења задужен предмет, у смислу Правилника то је онај предмет обрађивача који му је изнет у рад ради обраде, а не ради нпр. присуствовања главном претресу, односно то је сваки онај предмет који је према устаљеној пракси обрађивачима изнет у рад (нпр. кривична пријава, извештај о прикупљеним потребним обавештењима и сл.) и у ком је потребно донети тужилачки акт. Писарница ће обрађивача задужити у случају када такав предмет треба да буде изнет у рад без обзира колико пута је у току периода вредновања рада био задужен, и након обраде и прегледа евидентирати да је предмет обрађен. Неће се као задужени предмети узимати предмети у којима је главни претрес у току и који су додељени обрађивачу ради присуствовања главном претресу, али ће се као задужени узимати предмети који су обрађивачу у заказаном периоду изнети ради саслушања окривљеног, испитивања сведока или предузимања друге доказне радње. Тим предметима обрађивач ће бити задужен након достављања у рад у заказаном термину од стране писарнице, а након тог датума у зависности да ли се саслушање/испитивање обави или не, обрађивач предмета је дужан да донесе одговарајући тужилачки акт у том предмету и на тај начин ће предмет поново бити обрађен, а обрађивач радзужен.

Како би се избегле злоупотребе, потребно је да се од стране јавног тужиоца организује начин рада од стране писарнице и прегледа предмета пре експедовања уколико већ није организован. Наиме, не треба дозвољавати да се неограничено и без оправданог разлога продужавају евиденције у предметима, да се предмети пред извештајни пресек или непосредно пре тога враћају у евиденцију, посебно када је очигледно да је потребно да се у њима поступа, док приликом прегледа рада треба води рачуна о неопходности предузете радње у конкретном случају. У оваквим ситуацијама (неосновано стављање у евиденцију или погрешан акт и сл) не треба дозволити експедовање предмета, него га вратити обрађивачу на обраду, који ће самим тим остати задужен таквим предметом.

Предвиђено је да се оствареност критеријума мери на тај начин што се вреднују сви предмети који су примљени-задужени за обраду до 1. у месецу и обрађени-експедовани до 15. у месецу, а како би се пружила могућност да се обраде и предмети који су примљени непосредно пред сам извештајни пресек. Увођењем и разрадом новог рачунарског програма разрађено је и лакше евидентирање задужених и обрађених предмета за чије поређење ће се користити искључиво подаци из евиденције писарница, односно тог програма, и резултати наведеног извештаја ће се добијати у врло кратком периоду. Пожељно је да због могућих грешака приликом евиденције или рачунања, сваки обрађивач пре него што се коначан број упише у лист вредновања буде обавештен о броју необрађених предмета, а како би се провером исправиле евентуалне техничке грешке и тиме избегло накнадно исправљање. Уједно и сами обрађивачи предмета ће учествовати у провери и биће упознати са оствареношћу овог критеријума.

ДРУГИ КРИТЕРИЈУМ: СТРУЧНОСТ И УСПЕШНОСТ У РАДУ

Чл. 16-17

Вредновање стручности и успешности у раду заменика јавног тужиоца врши се на основу учешћа правноснажних осуђујућих пресуда у укупном збиру правноснажних осуђујућих и ослобађајућих пресуда донетих по оптужним актима заменика јавног тужиоца у односу на свако лице у периоду вредновања рада. Имајући у виду суштину јавнотужилачке функције на овај начин ће се јасно одвојити заменик јавног тужиоца који је правилније исказао своју способност и успешност у предузимању процесних радњи, кроз саму оцену прикупљених доказа. Овај критеријум, премда то до сада није била пракса, исказује однос између оптужних аката заменика јавног тужиоца (члан 11 став 1 тачка 5 Правилника) и одлука суда и то правноснажних осуђујућих и ослобађајућих пресуда и са њима изједначених одлука суда (члан 11 став 1 тачка 6 Правилника). Иако суд доноси одлуке примењујући принцип слободне оцене доказа, мериторне судске одлуке не могу бити игнорисане у поступку вредновања рада заменика јавног тужиоца, с обзиром на то да су у тесној повезаности и зависности са законитошћу и поткрепљеношћу оптужних аката, које је поднео заменик јавног тужиоца. Ставом 2. члана 16. Правилника предвиђено је који ће се оптужни акти тог заменика јавног тужиоца узети у обзир, пошто је могуће да се догоди да буде задужен одређеним предметом и након поднетог оптужног акта, из ког разлога не би било правично да му се одлука донета по оптужном акту другог заменика јавног тужиоца приписује приликом вредновања рада, била она позитивна или негативна. Уједно је истим чланом прописано да се неће, што је у ранијој пракси судова било приметно, узимати у обзир одлуке које су резултат нејединственог правног става од стране другостепених судова, или уколико је таква одлука касније измењена, као и предметима који представљају релевантан правни став како заменика јавног тужиоца који је са истим задужен, тако и Републичког јавног тужиоца, који је сагласан са тим релевантним правним ставом и поводом ког је поднео захтев за заштиту законитости без обзира на његов исход.

Из истог разлога, као и за претходни критеријум, степен остварености овог критеријума изражава се на основу мерила, а у процентима, због неравномерног распоређивања броја предмета по заменику јавног тужиоца унутар истог јавног тужилаштва, као и јавним тужилаштвима различитог ранга, те су и степени остварености критеријума различити у односу на јавна тужилаштва различитог ранга.

Овај критеријум вредновања рада по својој суштини, како је то наведено овим чланом, разликује се у односу на јавна тужилаштва различитог ранга пре свега због врсте и природе послова, односно чињенице да заменици јавног тужиоца у Апелационом јавном тужилаштву не подноси оптужне акте у смислу овог члана, тј. друге акте, који би могли буди мерљиви и упоредиви са судским одлукама. Из напред наведених разлога, као и због врсте и сложености послова које обављају, за заменике (јавног тужиоца) у Апелационом јавном тужилаштву уведен је непосредан начин вредновања од стране јавног тужиоца за овај критеријум. Дакле, јавни тужилац је једини квалификован да утврди појединачну оцену за овај критеријум, али по унапред прописаним мерилима. Оваква могућност остављена је и приликом утврђивања појединачне оцене за овај критеријум и у јавним тужилаштвима посебне надлежности из разлога што због специфичности посла, врсте, сложености и тежине кривичних дела, као и дужине трајања кривичног поступка, постоји реална могућност да по оптужном акту заменика јавног тужиоца у периоду вредновања не буде донета ниједна осуђујућа нити било каква друга одлука суда у односу на било ког окривљеног (нпр. предмет

Ловас Тужилаштва за ратне злочине), а заменик јавног тужиоца је очигледно стручно и успешно поступао у конкретној ствари.

ПРИМЕНА:

Како би се на најлакши начин могао утврдити степен остварености овог критеријума, неопходно је да се пре почетка примене, са одредбама Правилника упознају како јавни тужиоци и заменици јавног тужиоца, тако и запослени у писарници јавног тужилаштва, који су дужни да благовремено и ажурно евидентирају у уписнику или електронском програму све правноснажне осуђујуће или ослобађајуће пресуде суда, донете у периоду вредновања рада по оптужним актима заменика јавног тужиоца, без обзира у ком периоду вредновања рада је поднет оптужни акт. Ово је од изузетне важности, јер су ови подаци меродавни за прецизно одређивање испуњености мерила, односно утврђивање процената правноснажних пресуда у односу на свако лице донетих по оптужним актима заменика јавног тужиоца. Важно је обезбедити правилно уношење података у уписник, односно електронски програм, како би се у што краћем року из тих података добили подаци о степену остварености критеријума.

Евидентирају се правноснажне судске одлуке без обзира да ли је у периоду вредновања рада поднет оптужни акт или је поднет раније, из разлога лакшег праћења и евиденције, као и због тога што су све одлуке донете управо по оптужним актима заменика јавног тужиоца чији се рад вреднује и све изражавају стручност и успешност његовог рада. Унапређењем новог рачунарског програма „Сапо“ биће омогућено лакше уношење података неопходних за одређивање мерила битних за добијање појединачне оцене за овај критеријум и то у врло кратком року.

ТРЕЋИ КРИТЕРИЈУМ: ПРОФЕСИОНАЛНА ПОСВЕЋЕНОСТ И САРАДЊА

Чл. 18-19

Трећи критеријум дефинисан је на основу таксативно набројаних мерила и он је описног карактера. Суштина овог најзахтевнијег за евидентирање критеријума је управо праћења рада, које се обавља кроз евидентирање у за то предвиђеним обрасцима. Иако наизглед јавни тужилац има дискреционо право да даје појединачну оцену за овај критеријум, а самим тим и да утиче на појединачну оцену за трећи критеријум, а самим тим и коначну оцену, та могућност је у потпуности искључена увођењем листа вредновања (Глава IX).

Прописивањем листа вредновања чл. 60 Правилника, новог института у начину вредновања рада, омогућено је пре свега праћење и надзор над радом заменика јавног тужиоца у периоду вредновања рада, на начин како је то предвиђено чл. 61 Правилника, а чиме се искључује дискреционо право јавног тужиоца да даје појединачну оцену за трећи критеријум по свом нахођењу, као и да утиче на оцену вредновања рада. Предвиђено је да јавни тужилац или лице које он овласти свакодневно уноси у лист вредновања податке из чл. 18 Правилника. У лист вредновања уписују се сви подаци, запажања, похвале и примедбе које се односе на мерила дефинисана чл. 18 Правилника за заменике у основним и вишим јавним тужилаштвима, односно чл. 25 за заменике у Апелационом јавном тужилаштву и чл.32 за заменике у тужилаштвима посебне надлежности, а како би се њиховом каснијом анализом одредила појединачна оценa за овај критеријум. Дакле, самовоља приликом оцењивања искључена је накнадним проверама свих унетих података у случају поступка по приговору. Поред овога, ови подаци постоје и на другим местима нпр. у предмету тужилаштва, суда, записнику о главном претресу, извештају о контроли од

стране непосредно вишег тужилаштва и сл. Податке је неопходно уносити редовно и то од стране јавног тужиоца, односно лица које је он овластио. Тужилац је упознат са квалитетом писаног изражавања, степеном прецизности и разумљивости аката и умешности образлагања правних ставова због самог прегледа и увида у акте које је обрађивач израдио, а своја запажања са бројем предмета ће унети у лист вредновања, која обухватају како похвале тако и критике.

Појединачна оцена вредновања рада за овај критеријум мора бити искључиво заснована на подацима, који су унети у лист вредновања. На основу тих података јавни тужилац ценећи све унете забележбе, појединачно и у међусобној повезаности за свако мерило, даје појединачну оцену за трећи критеријум. Суштина је у константном праћењу рада и уносу података, а чији унос је дужан да обезбеди јавни тужилац. Пре експедовања предмети се прегледају и том приликом се лице које уноси податке у лист вредновања упознаје са начином рада, усменим и писменим изражавањем и осталим мерилима обрађивача предмета. На основу таквог увида у могућности је, али и у обавези, да своја запажања унесе у лист вредновања како би се на крају донела појединачна оцена, која се заснива искључиво на унетим подацима. Приликом прегледа рада уносиће се подаци о томе како су акти образложени, разлози због којих су квалитетно или неквалитетно урађени, као и број предмета. Уносиће се и основане притужбе на рад, као и примедбе на рад, већи број усвојених приговора у смислу чл. 51 Законика о кривичном поступку итд. У случају контроле од стране непосредно вишег јавног тужилаштва унеће се похвале, критике које су приликом контроле уочене, а односе се на рад обрађивача по предметима. Однос са судом и другим државним органима (нпр. када је јавни тужилац од стране суда писмено обавештен да је заменик јавног тужиоца на главном претресу реметио ред, да је главни претрес одложен због неоправданог недоласка заменика јавног тужиоца, који је по распореду главниог претреса задужен, неактиван на дежурствима, упућен на предавање или семинар који без оправданог разлога одбија да похађа или изостаје и сл.). Како јавни тужилац има дискреционо право да све унете податке анализира и на основу њих да одреди оцену за овај критеријум, правилним и тачним уносом података о предмету, начину на који је он спознат, као и основу, обезбеђује се и адекватна накнадна контрола поступка спровођења одредаба Правилника у поступку по приговору. Чланом 19 конкретније је предвиђено на шта се односе мерила из чл. 18, те поред тих јавни тужилац може уносити и сва остала запажања и податке за које сматра да су од утицаја на давање оцене за овај критеријум.

ПРИМЕНА:

Очекује се да јавни тужилац (или лице које овласти) свако запажање похвалу, примедбу или други податак редовно уноси у лист вредновања на начин предвиђен Правилником, посебно ако је о томе писмено обавештен од стране непосредно вишег јавног тужилаштва, суда или другог државног органа. Ово уношење података у лист вредновања утиче и на вредовање рада јавног тужиоца, који је дужан да унос врши, контролише и организује.

ГЛАВА V

Чл. 34-35

Чланом 34. Правилника предвиђен је посебан начин вредновања рада заменика јавног тужиоца чији рад се не може вредновати по напред наведеним критеријумима, из разлога што јавнотужилачку функцију не обавља на начин као остали заменици јавног тужиоца. Први заменик јавног тужиоца обавља послове тужилачке управе, који су му поверени од стране јавног тужиоца, који га и одређује, а ретко се задужује предметима

за обраду. Дакле, због специфичности и сложености послова које обавља први заменик јавног тужиоца или друга лица која врше послове тужилачке управе, оцену вредновања њиховог рада по прибављеном мишљењу колегијума, даје непосредно јавни тужилац.

Чланом 35. Правилника предвиђено је да се рад заменика јавног тужиоца који је упућен у друго јавно тужилаштво оцењује на исти начин као и оног заменика јавног тужиоца који није упућен, и то од стране јавног тужиоца јавног тужилаштва у коме заменик јавног тужиоца врши јавнотужилачку функцију у тренутку вредновања рада, а по претходно прибављеним подацима о резултатима рада из јавног тужилаштва из ког је упућен. Уколико је заменик јавног тужиоца у периоду вредновања рада упућен у друго јавно тужилаштво, поступак вредновања рада ће се спровести према правилима која важе у јавном тужилаштвоу у ком је дужи период вредновања рада вршио јавнотужилачку функцију. Рад заменика јавног тужиоца упућеног у други државни орган, институцију надлежну за обуку у правосуђу или међународну организацију оцениће се од стране јавног тужиоца јавног тужилаштва из којег је заменик јавног тужиоца упућен, а по претходно прибављеним подацима о резултатима рада или другим упоредивим и оцењивим подацима успешности обављања послова на које је заменик јавног тужиоца упућен, из државног органа, институције надлежне за обуку у правосуђу или међународне организације.

ГЛАВА VI

Вредновање рада јавног тужиоца врши се на сличан начин као и вредновање рада заменика јавног тужиоца, односно прво се одређује појединачна оцена за сваки од три критеријума, а затим се комбинацијом појединачних оцена добија оцена вредновања рада. Критеријуми за вредновање рада јавних тужилаца обухватају све аспекте послова јавног тужиоца као руководиоца органа, носиоца управе у јавном тужилаштвоу, одговорног за правилан, законит и благовремен рад јавног тужилаштва којим руководи, и задуженог за остваривање надзора над радом запослених и нижих јавних тужилаца.

ГЛАВА VII

Чл. 46.

Чланом 46. Правилника регулисан је начин на који се након утврђених појединачних оцена даје оцена вредновања рада.

Начин конципирања и комбинација појединачних оцена и оцена вредновања рада искључују могућност да заменик јавног тужиоца, који има лошију оцену за неки критеријум од другог заменика јавног тужиоца добије исту оцену вредновања рада, нпр. заменик јавног тужиоца, који за два критеријума није оцењен највишом оценом, не може да добије исту оцену као и заменик јавног тужиоца који је за сва три критеријума добио највишу оцену .

Овакав начин вредновања рада носилаца јавнотужилачке функције истиче значај и комплементарност сва три предвиђена критеријума. Наиме, уколико је неко само ажуран, али његови акти нису довољно образложени, разумљиви и прецизни, неће бити оцењен истом оценом као носилац јавнотужилачке функције коме су поред ажурности акти стручно образложени, одговоран је у заступању процесних аката и сл.

Закон о јавном тужилаштвоу прописује да вредновање врши јавни тужилац уз прибављено мишљење колегијума јавног тужилаштва у коме заменик јавног тужиоца врши јавнотужилачку функцију.

Иако закон самом мишљењу колегијума не даје пресудан значај приликом вредновања рада, овим Правилником је предвиђено да уколико се оцена разликује од мишљења колегијума јавни тужилац своју одлуку мора посебно да образложи.

ПРИМЕНА:

Мишљење колегијума формира се у складу са Законом о јавном тужилаштву и Правилником о управи у јавним тужилаштвима, након спроведене анкете. Тачније, сваком члану колегијума доставља се образац, који је саставни део Правилника, у ком сваки члан колегијума уписује своје мишљење и потписује га. Након тога, заменик јавног тужиоца, који је за то одређен, сакупља све попуњене обрасце, броји их и контролише и доставља јавном тужиоцу, ради доношења одлуке о вредновању рада.

Законом о јавном тужилаштву предвиђено је да вредновање рада јавног тужиоца врши јавни тужилац непосредно вишег јавног тужилаштва уз прибављено мишљење колегијума тог јавног тужилаштва.

Чл. 52.

Прописана је форма одлуке о вредновању рада, а чији образац је саставни део Правилника.

ГЛАВА VIII

Чл. 55-59.

Закон о јавном тужилаштву предвиђа право на приговор против одлуке о вредновању рада, а овим Правилником се ближе уређују и поступак, као и одлуке Државног већа тужилаца по приговору.

ГЛАВА IX.

Чл. 60-62

ЛИСТ ВРЕДНОВАЊА

Чл. 60. Правилника предвиђа форму листа вредновања чији образац је саставни део Правилника.

ПРИМЕНА:

У сваком јавном тужилаштву, јавни тужилац је дужан да води лист вредновања за сваког заменика јавног тужиоца, по обрасцу који је саставни део Правилника и чију форму одређује Државно веће тужилаца. Чланом 61 Правилника је предвиђено који подаци се уносе у лист вредновања, као и резултати периодичних извештаја. На тај начин се обезбеђује да се у лични лист уносе само подаци који су транспарентни и подложни накнадној провери, нпр. у други лист се уносе периодични извештаји о обрађеним предметима изражени у процентима (нпр. за период од 31.1.2014. до 1.4.2014. 95% , од 30.4.2014. до 31.8.2014. 100%, за период од 31.8.2014. до 31.12.2013. 95 %; појединачна оцена за први критеријум је успешно из разлога што је у периоду вредновања заменик јавног тужиоца донео одлуку у више од 90% предмета са којима је задужен).

Јавни тужилац или заменик јавног тужиоца, кога је за то овластио јавни тужилац, уносе податке у листу вредновања број 4, подаци који се уносе су неопходни за вредновање рада заменика јавног тужиоца, а који могу утицати да оцена за трећи критеријум може бити боља или лошија.

Пример: у лист бр.4 уносе се:

1. приликом контроле рада од стране Апелационог јавног тужилаштва у предмету КТ бр. 111/11 заменика јавног тужиоца Николе Николића утврђено је да одлука није квалитетно и стручно образложена, списи предмета нису у складу са одредбама Правилника о управи у јавним тужилаштвима итд; или приликом контроле рада на предметима од стране јавног тужиоца утврђено је да заменик јавног тужиоца Никола Николић и то у предметима који су узети по случајном узорку ради контроле рада, одлуке су стручно образложене, јасне и прецизне.

2. на главном претресу у предмету К бр. 111/11 од дана 31.1.2014. године, заменик јавног тужиоца је реметио ред у судници, што је констатовано на записнику о главном претресу, а о чему је јавни тужилац обавештен дописом од 5.2.2014. године.

3. заменик јавног тужиоца је успешно са највишом оценом завршио курс за обуку на који је упућен од стране овог јавног тужилаштва ради стицања посебних знања из области права детета који је организован у оквиру Министарства правде, који је одржан у периоду од 1.5.2014. до 1.6.2014. године; или заменик јавног тужиоца се није појавио и није завршио курс за обуку на који је упућен од стране овог јавног тужилаштва ради стицања посебних знања из области права детета који је организован у оквиру Министарства правде, који је одржан у периоду од 1.5.2014. до 1.6.2014. године, а о чему је јавни тужилац обавештен дописом Министарства правде број 00-134-222.

Чл. 61.

Начин уношења података у лист вредновања је детаљно уређен Правилником како би био подлежан проверама ради онемогућавања евентуалних злоупотреба.

**ПРЕДСЕДНИК
ДРЖАВНОГ ВЕЋА ТУЖИЛАЦА
Загорка Доловац**